

"תשועת עולמים" – גיליון מספר 1, פרשת חקת

גיליון דברי תורה לפרשיות השבוע על הגאולה הנצחית שאנחנו נמצאים בה בדורנו, בדרכם של רבותנו הגאונים, חכמי צפון אפריקה וספרד בדור האחרון ובראשם מרן הראשל"צ הרב בן-ציון מאיר חי עזיאל זצוקללה"ה

מאת : הגאון הרב משה אלחרר שליט"א, רבה של העיר שלומי ת"ו

-דבר תורה לפרשת חקת תשפ"ג-

הפטרת פרשת חוקת - עמידה על שטחי ארץ ישראל

מקור ההפטרה של פרשת השבוע שלנו הוא ספר שופטים פרק יא'.

הפטרה זו עוסקת בעניין כיבוש שטחי ארץ ישראל מידי עמים אחרים. עקב זאת, ההפטרה אקטואלית לדורנו הזוכה להיות חלק מהקמת מדינת ישראל בכלל, ולהתיישב ביהודה ושומרון וחבל עזה בפרט.

בעזרת ה' נתעסק בעיקר בהיבט המשפטי של ההפטרה.

בתחילת ההפטרה יפתח פונה בדרישת שלום לעמון, כן כתוב בפס' יב':

" וַיִּשְׁלַח יַפְתָּח מְלָאכִים אֶל מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן לֵאמֹר מָה לִּי וְלָךְ כִּי בָאתָ אֵלַי לְהִלָּחֵם בְּאֶרְצִי".

דרישת שלום זו מתוארת במהלך ההיסטוריה של עם ישראל בכלל, ובאופן מדויק בפרשתנו בהתייחסותו של משה לסיחון ועוג, בפרט.

באמרתו של יפתח למלך עמון ישנה הדגשה לכך שארץ ישראל היא הארץ הנצחית של עם ישראל, כתגובת נגד להכחשתו של מלך בני עמון בנוגע לקשר בין עם ישראל לארצו.

רבינו הגדול הרב יצחק אברבנאל ע"ה, שחי לפני כ-500 שנה והיה שר האוצר של מלך ספרד, מחלק את טענות יפתח כנגד טענות מלך עמון ל-4 חלקים, ואנו נתעסק בשלוש מתוך הארבע.

טענה אחת היא שעם ישראל אף פעם לא לקח שטח מבני עמון, אלא רק בקשר רשות לעבור דרך אדום ומואב. ובהעדר הסכמת העמים הנ"ל, קיבלו עם ישראל את המצב ולא הראו שום התנגדות, כפי שמתואר בספר דברים פרק ב' פס' כט'. ומתוך כך אין למלך עמון שום טענה כנגד התנהלותו של עם ישראל.

בספר דברים פרק ב' פס' ט' ופס' יט' מתואר ציווי מיוחד האוסר לחימה בבני מואב ועמון, למרות ישיבתם בחלקי ארץ ישראל. המפרשים אומרים שמואב זכו לכך בגלל רות שיצאה מהם, ועמון בגלל נעמה העמונית, אמו של רחבעם.

מתוך ההכרה בציווי זה עולה השאלה, כיצד שטחי ארץ ישראל, המצויים תחת שלטון עמים אילו, יעברו לשליטת עם ישראל?

טענה נוספת של יפתח, שמבאר האברבנאל, עונה על שאלה זו. כתוב בהפטרה בפס' כג': "וַעֲתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוֹרִישׁ אֶת הָאֲמֹרִי מִפְּנֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאֶתְּהָ תִירָשׁנוּ".

וכוונת יפתח באמירה זו היא שעם ישראל לפני כניסתו לארץ כבש את עוג מלך הבשן וסיחון מלך האמורי, והאחרון (סיחון מלך האמורי) כבש את עמון ומואב ומתוך כך עם ישראל כבש אף את עמון ומואב בעת נצחונו נגד סיחון. זו "הדרך היצירתית" של הקב"ה לעזור לנו לכבוש את השטחים שבהם נמצאים עמים שיש לנו איסור להילחם בהם. עניין זה מתואר בגמרא שהייתה לנו בדף היומי השבוע, שכתוב במסכת גיטין "עמון ומואב שטהרו בסיחון".

בנוסף, סיחון לא יכל לבוא בטענות כלפי עם ישראל כי הוא זה שתקף ראשון ועם ישראל נכנס למלחמה זו מתוך הגנה.

טענות אלו הם המפתח לכל הדיונים המשפטיים הנוגעים בכל שטחי ארץ ישראל במדינת ישראל בכלל, ובמלחמת ששת הימים בפרט.

בתחילת שנת תשע"ג ממנה רה"מ דאז ושר המשפטים, ועדה מיוחדת שתבחן את המעמד המשפטי של אדמות יהודה ושומרון וחבל עזה, לפי המשפט הבין לאומי.

בראש הוועדה עמד יושב ראש בית המשפט העליון אדמונד אליהו לוי ז"ל, השופטת תחיה שפירא מבית המשפט המחוזי בירושלים, עו"ד אלן בייקר שהיה שגריר ישראל בקנדה ויועץ משפטי של משרד החוץ. מסקנת הוועידה ממש כטענת יפתח לבני עמון, וכך כתוב בתמצות לדו"ח גדול וחשוב זה:

"לאחר ששקלנו את הגישות שהוצגו לפנינו נראה לנו... שהמושג המקובל של כיבוש... נועד לחול רק בתקופות קצרות של כיבוש שטח של מדינה ריבונית... הרי הנוכחות הישראלית ביהודה ושומרון שונה באופן מהותי... השטח הנכבש מידי מדינת ממלכת ירדן שריבונותה בשטח מעולם לא זכתה לביסוס משפטי מוצדק... במילים אחרות אם הטורקים יבואו בטענות שהם היו בארץ במשך 400 שנים... נענה להם שילכו לאנגלים שכבשו את הארץ מידיכם, והם הכריזו את הצהרת בלפור והארץ הגיעה אלינו מידיהם... 2, אם הערבים והפלסטיניים יבואו בטענות, נענה להם אתם קיבלתם ממלך ירדן שטחים שהם מעולם לא היו שייכים לו מבחינת המשפט הבין לאומי... ברמאות הגיעו אליכם חלק מן האדמות, כך שהמלחמה בעצם החזירה לעם ישראל את זכותו הנצחית על ארץ ישראל גם מההיבט המשפטי וגם מהיבט המשפט הבין לאומי.."

בנוסף מבאר האברבנאל במאמר יפתח בפס' כד': "הלא את אֲשֶׁר יוֹרִישׁךָ כְּמוֹשׁ אֱלֹהֶיךָ אוֹתוֹ תִירָשׁ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִפְּנֵינוּ אוֹתוֹ נִירָשׁ" שאנחנו

מאמינים בהשגחה אלוהית מוחלטת והיא מכוונת את ההיסטוריה ובדרך לעג יפתח אומר לו "את אשר יורישך אלוהיך אותו תירש" בלשון עתיד. ובדרך שחוק אמר יפתח בלשון עתיד ולא עבר, כי ההשגחה וההיסטוריה האלוהית המוחלטת היא שנתנה לכם באופן זמני שטחים מסוימים "ולא כמוש אלוהיך" שמעולם לא נתן לך חלקת אדמה.

הרב המקובל הקדוש הרב משה דוד וואלי ע"ה מבאר לפני 250 שנה שהפס' הזכיר את שם אלוהיהם - בשם "כמוש" שכן כתב: "והזכיר שם יראתם (אלוהיהם) שהוא מלשון כמישות ויבשות שאין בו שום לחלוחית ושום כוח של אלוהות להגביר את עמו לעניין ירושת הארץ ונחלתם כמו שיש לאלוהי ישראל שהוא אלוהים חיים ומלך עולם ואשר הוריש והנחיל היא ירושה ונחלה נצחיים שאין להם הפסק לעולמי עד. וסוף סוף תחזור הירושה לבעליה".

בנוסף לטענות אלו ישנם אף את דבריו המופלאים של גדול הראשונים לציון, מרן הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל, המופיעים בספרו "הגיוני עוזיאל" חלק א', שכל גורם, אדם, אומה אשר תמעל ותפגע בשליחות ביחס לארץ ישראל, הארץ תקיא אותם. להלן ציטוט מדבריו: "בעת ששמעתי וקראתי את "ספר הלבן", כעסתי ונרגזתי מאוד, אבל בלבי אמרתי: זהו הספר שחתמה אנגליה על עצמה לגרושה היא מהארץ הזאת, זה הוא ספר גרושם של המוני הערבים בארץ בחסותם של ממלכות ערב. כי ארץ הקודש לא תסבול ולא תקיים בה אנשי דמים ומרמה. ובעינינו ראינו שהארץ קאתה מתוכה את הממשלה מנדטורית שמעלה בשליחותה, ואת ההמון הערבי היושב בארץ, וממלכות ערב אשר התכוננו בחיל עצום ורב... לגרש את הישוב הישראלי מהארץ".

וברוך ה' אנחנו כבר מעל 80 שנה שמענו את דברי מרן הרב עוזיאל שהיה חזר ואומר שמצד טובתם האישית, לא כדאי לערבים להפריע לעם ישראל משום שהפרעות אילו ייצרו להם בעיות רבות. ודברים אילו הגיעו מתוך הכרה לכך שעם ישראל חזר לגאולה נצחית ולבניית מלכות חמישית נצחית.

שבת שלום ומבורך !

החכמתם ? התחברתם יותר לתהליכי הנצח שבדורנו ?

רוצים לקבל באופן קבוע למייל את הדבר תורה לפרשת השבוע ביום שישי ?

שלחו למערכת הגיליון למייל "צרף" :

tshotholmim@gmail.com

(כל הזכויות שמורות לגאון הרב משה אחרר שליט"א)